

Published by
Latvian Publishing Pty. Ltd.
Redakcija / Editorial Office:
19 Westbury Street
Hackney SA. 5069
AUSTRALIA
Tālr.: 0458448642
Fax: 0872002339
ALRedakcija@netspace.net.au
Abonementi / Subscriptions:
PO Box 39 Mitcham
VIC. 3132
Tel.: (03) 94786461

Austrālijas latvietis

AUSTRALIAN LATVIAN NEWS

Nr. 3230 66. gads

Trešdien,
2015. gada
6. maijā

www.australijaslatvietis.com.au

Print post approved
PP 349050/0001

Ceturtdaļgadsimts kopš neatkarības atjaunošanas

Latvijas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas 25. gadadienas svētku plakāts uz Rīgas Kongresu nama sienas. Foto: Ilze Ostrovska.

JAUTRAIS PĀRIS – DAĻA NO DZĪVES!

Reiz bija laiks, kad, sasniedzot 65 gadu vecumu, ļaudis izbeidza darba gaitas un kļuva par tā saucamajiem pensionāriem. Šodien, kad „60 ir jaunais 50” un daudzi latvieši vēl 70 un 80 gadu vecumā, ja nestrādā algotu darbu, tad vismaz enerģiski darbojas sabiedriskajā laukā, 65 ir tīrais nieks. Un kāpēc lai tā nebūtu arī latviešu organizācijām? Sidnejas tautas deju kopa Jautrais pāris šogad atska-

tīsies uz 65 darbības gadiem un nemaz nedomā „doties pensijā”, bet turpina rosīgi darboties un dejot.

Jautrais pāris izveidojās 1950. gadā no tautas deju kopas Kamoliņš. Sešdesmit piecos gados ir izdejojis daudzas dejas, uzšūti un novalkāti daudzi tautas tērpi, apmeklētas daudzas Kultūras dienas un izveidotas

(Turpinājums 8. lpp.)

“Jautrā pāra” pāri dejo AL53.KD. No kreisās: Strazdi, Liepiņi, Kaini un Galviņi. Foto: Roberts Birze.

SATVERSMES SAPULCES SASAUKŠANAS DIENA

Visā Latvijā 1. maijā atzīmē Satversmes sapulces sasaukšanas 95. gadadienu.

Satversmes sapulci ievēlēja 1920. gada 17. - 18. aprīlī. To ievēlēja vispārējās vienlīdzīgās, tiešās, aizklātās un proporcionālās vēlēšanās. Vēlēšanās varēja piedalīties visi valsts pilsoņi vecumā no 21 gada.

Uz pirmo sapulci Satversmes sapulce sanāca 1920. gada 1. maijā un par tās priekšsēdētāju ievēlēja Jāni Čaksti, kurš vēlāk kļuva arī par Latvijas prezidentu. Starp Satversmes sapulces uzdevumiem bija valsts pamatlikuma jeb Satversmes izstrādāšana – šis darbs ilga gandrīz divus gadus – līdz 1922. gadam. Satversmes sapulcē bija 21 pastāvīgā komisija. Notika

Karavīru godasardze ziedu nolikšanas svinīgās ceremonijas laikā pie Jāņa Čakstes pieminekļa Rīgas Otrajos Meža kapos par godu Satversmes sapulces sasaukšanas 95. gadadienai. Foto: LETA.

213 sēdes, pieņēma 205 likumus un 291 noteikumu ar likuma spēku.

Satversmes sapulce darbību

beidza reizē ar 1. Saeimas sa-
nākšanu 1922. gada rudenī.

la.lv

Architekti iebilst pret Birkerta iecerēto Okupācijas mūzeja piebūvi

Ārēji korektā, taču saspringtā gaisotnē vakar Latvijas Arhitektu savienības namā norisinājās publiska diskusija “Laukums piemiņai un nākotnei”, kurā apsprieda arhitektes Zaiņas Gailis un viņas atbalstītāju iniciatīvu saglabāt Okupācijas mūzeja ēku Strēlnieku laukumā esošā veidā un necelt pie tās Gunāra Birkerta iecerēto piebūvi Nākotnes namā.

Nākotnes nama un padomju okupācijas upuru memoriāla “Vēstures taktiļa” projekts ekonomiskās krīzes un citu iemeslu dēļ kopš 2007. gada bija iestrēdzis, un nu, kad valdībā beidzot tam atrasti līdzekļi, nākusi negaidīta ideja visu apturēt. Runa ir par Z. Gailis vēstuli “Par Okupācijas mūzeja ēkas un Strēlnieku laukuma ansambļa aizsardzību un saglabāšanu”, kas Kultūras ministrijai, Rīgas domei, Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai (VKPAI) un vēl vairākām institūcijām nosūtīta 2015. gada 3. martā. Vēstuli parakstījuši 20 architekti, paziņojot, ka nodoms īstenot Nākotnes namu ir jāpārskata; 1970. gadā celtā bijušā Sarkano strēlnieku mūzeja ēka atstājama kā modernisma arhitektūras piemineklis, bet Okupācijas mūzeja (OM) pārbūvei domātie līdzekļi jānovirza “Stūra mājai”. Gaile un viņas piekritēji rosina OM mest pie malas projektu, kurā kopš tā sākšanas 2001. gadā ieguldīts tik daudz spēka un līdzekļu. Jāatzīmē, ka Nākotnes nama projekts saskaņots VKPAI un patlaban atrodas Rīgas bū-

valdē, bet “Vēstures taktiļa” gadījumā notiek sarunas par tehniskā projekta izstrādi. Projektā valsts ieguldījusi jau vairāk nekā 400 tūkstošus eiro.

Lai ko arī apgalvotu idejas pautēji, tā izskatās dīvaina. Un tas nav tikai OM darbinieku viedoklis. Tā domā arī daļa arhitektu, par spīti tam, ka arī viņiem arhitektūras mantojums nav vienaldzīgs. Uz diskusiju bija ieradušies arhitekti, kultūrvēsturnieki, mūzeju darbinieki, vairāki Nacionālās apvienības deputāti, publikā bija arī Z. Gailis dzīvesbiedrs ekspremjers Māris Gailis. “Šis projekts nav tikai jautājums par pilsētvides attīstību un arhitektūru, tas ir jautājums arī par sociālo atmiņu, par cilvēku grupu, kas emocionāli ļoti gaida šo projektu. Es aicinātu ņemt vērā represēto viedokli,” viedokļu apmaiņas sākumā sacīja kultūras ministre Dace Melbārde (NA). Diskusijas rīkošana nekādā gadījumā nenozīmē, ka valdības gatavošanos atteikties no memoriāla represētājiem.

To, ka OM ļaudīm un represētājiem sārpašreizējie notikumi, varēja saklausīt gan OM biedrības valdes priekšsēdētāja Valtera Nollendorfa, gan Latvijas Politiķi represēto apvienības vadītāja Gunāra Resnā uzrunās. Resnā kungs atklāti atzina, ka ir samulsis par situāciju, jo jebkurš grozījums nozīmē daudzu gadu vilcināšanos un liek jautāt, vai un cik daudz politiski represēto vispār ieraudzīs memoriālu padomju okupācijas

upuriem. Represēto pārstāvis priekšlikumu atteikties no mūzeja pārbūves un memoriāla komentēja ar līdzību par zemnieku: tas nolīdis mežu, iekopis lauku, rudenī iesējis rudzus, bet pavasarī viņam paziņo, ka šajā laukā būs hipodroms, jo tā izdevīgāk.

V. Nollendorfs uzsvēra, ka ēka tikai tāpēc saglabāta, ka tajā bija mūzejs, jo 1999. gadā bijis priekšlikumi namu nojaukt. “Neņemiet ļaunā, bet mums ir jautājumi vēstules autoriem,” savas uzrunas beigās sacīja OM pārstāvis. Vai parakstītāji apzinās, kādas finansiālas un morālas sekas būtu lēmumam par OM un memoriāla projektu apturēšanu? Vai pamats uzskatīt, ka projektu apturēšanai varētu būt kāds sakars ar plāniem par Laikmetīgās mākslas mūzeju Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) ēkā? Kāpēc modernisma stila ēkas saglabāšana kļuvusi tik aktuāla tagad, 2015. gadā; kur vēstules parakstītāji bija agrāk? Kāpēc izvēlēts laiks, kad projekti ir teju gata vi realizācijai? Turklāt mūzeja darbības kavēšana notiek tieši tad, kad savu propagandu, arī vēstures jomā, pastiprina Krievija.

Z. Gailis atbildes nepārlicināja. Viņa runāja par Gunāra Lūša-Grinberga projektētās ēkas īpašo arhitektonisko vērtību, par memoriāla mākslinieka Kristapa Ģelža it kā nevēlēšanos turpināt projektu un apšaubīja Nākotnes nama

(Turpinājums 7. lpp.)